

EPISTOLA ÎNTÂIA CORINTHENI

A SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

(Epistola a fost scrisă pe la anul 57 d. Hr. din orașul Efes, la 5-6 ani după ce Sf. Pavel părăsise orașul Corinth, unde a predicat Evanghelia un an și jumătate, prin anii 50-52)

CAPITOLUL 1

Mulțumire lui Dumnezeu pentru credința corinthenilor. Răul dezbinărilor. Cuvântul Crucii: nebunie pentru cei ce pier, puterea lui Dumnezeu pentru cei ce se mântuiesc.

1:1. Pavel, chemat apostol al lui Hristos, prin voia lui Dumnezeu, și fratele Sostene,

1:2. Bisericii lui Dumnezeu care este în Corinth, celor sfințiți întru Iisus Hristos, celor numiți sfinți, împreună cu toți cei ce cheamă numele Domnului nostru Iisus Hristos în tot locul, și al lor și al nostru:

1:3. Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul nostru Iisus Hristos.

1:4. Mulțumesc totdeauna Dumnezeului meu pentru voi, pentru harul lui Dumnezeu, dat vouă în Hristos Iisus.

1:5. Căci întru El v-ați îmbogățit deplin întru toate, în tot cuvântul și în toată cunoștința;

1:6. În măsura în care mărturia lui Hristos s-a întărit în voi,

1:7. Încât voi nu sunteți lipsiți de nici un dar, așteptând arătarea Domnului nostru Iisus Hristos,

1:8. Care vă va și întări până la sfârșit, ca să fiți nevinovați în ziua Domnului nostru Iisus Hristos.

1:9. Credincios este Dumnezeu, prin Care ați fost chemați la împărtășirea cu Fiul Său Iisus Hristos, Domnul nostru.

1:10. Vă îndemn, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți să vorbiți la fel și să nu fie dezbinări între voi; ci să fiți cu totul uniți în același cuget și în aceeași înțelegere.

1:11. Căci despre voi, frații mei, mi-a venit știre prin cei din casa Hloei^a, că între voi sunt certuri;

1:12. Și spun aceasta, că fiecare dintre voi zice: „Eu sunt al lui Pavel”, „iar eu sunt al lui Apollo”, „iar eu sunt al lui Chefa”, „iar eu sunt al lui Hristos”.

^a Hloe – credincioasă din Corinth, de la care Sf. Ap. Pavel a auzit despre dezbinările și nelegiurile ce se întâmplă în nou-întemeiata Biserică din capitala Ahaiei, despre care Sf. Pavel scrie în primele 6 capitole ale acestei Epistole.

1:13. (Dar) oare s-a împărțit Hristos? Nu cumva s-a răstignit Pavel pentru voi? Sau ați fost botezați în numele lui Pavel?

1:14. Mulțumesc lui Dumnezeu că pe nici unul din voi n-am botezat, decât pe Crispus și pe Gaius,

1:15. Ca să nu zică cineva că ați fost botezați în numele meu.

1:16. Am botezat și casa lui Ștefaná^a; afară de aceștia nu știu să mai fi botezat pe altcineva.

1:17. Căci Hristos nu m-a trimis ca să botez, ci să binevestesc, dar nu cu înțelepciunea cuvântului^b, ca să nu rămână zadarnică Crucea lui Hristos.

1:18. Căci cuvântul despre Cruce, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu.

1:19. Căci scris este: "Pierde-voi înțelepciunea înțelepților și știința celor învățați voi nimici-o".^c

1:20. Unde este înțeleptul? Unde e cărturarul? Unde e cercetătorul acestui veac? Au n-a dovedit Dumnezeu nebună înțelepciunea lumii acesteia?

1:21. Căci de vreme ce întru înțelepciunea lui Dumnezeu lumea n-a cunoscut prin înțelepciune pe Dumnezeu, a binevoit Dumnezeu să mântuiască pe cei ce cred prin nebunia propovăduirii.

1:22. Fiindcă și iudeii cer semne, iar ellinii caută înțelepciune,

1:23. Însă noi propovăduim pe Hristos cel răstignit: pentru iudei, sminteală; pentru neamuri, nebunie.

1:24. Dar pentru cei chemați, și iudei și ellini: pe Hristos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu.

1:25. Pentru că fapta lui Dumnezeu, socotită de către oameni nebunie, este mai înțeleaptă decât înțelepciunea lor și ceea ce se pare ca slăbiciune a lui Dumnezeu, mai puternică decât tăria oamenilor.

1:26. Căci, priviți chemarea voastră, fraților, că nu mulți sunt înțelepți după trup, nu mulți sunt puternici, nu mulți sunt de bun neam;

1:27. Dar Dumnezeu Și-a ales pe cele nebune ale lumii, ca să rușineze pe cei înțelepți; Dumnezeu Și-a ales pe cele slabe ale lumii, ca să le rușineze pe cele tari;

^a Din textul de la cap. 16:15 vedem că Ștefaná a fost primul creștin botezat din tot ținutul Ahaiei.

^b Mai departe Sf. Pavel va vorbi despre „înțelepciunea cuvântului” sau „înțelepciunea oamenească” care era atât de mult căutată și apreciată de corintheni, arătându-le că Evanghelia despre Hristos cel Răstignit nu stă în această înțelepciune a oamenilor, ci în înțelepciunea lui Dumnezeu, care de multe ori, pentru oameni pare a fi nebunie.

^c Cf. Isaia 29:14.

1:28. Dumnezeu Și-a ales pe cele de neam jos ale lumii, pe cele nebăgate în seamă, pe cele ce nu sunt, ca să nimicească pe cele ce sunt,

1:29. Ca nici un trup să nu se laude înaintea lui Dumnezeu.

1:30. Din El, dar, sunteți voi în Hristos Iisus, Care pentru noi S-a făcut înțelepciune de la Dumnezeu și dreptate și sfințire și răscumpărare,

1:31. Pentru ca, după cum este scris: "Cel ce se laudă în Domnul să se laude".^a

CAPITOLUL 2

Propovăduirea Evangheliei nu stă în măiestria cuvintelor, nici în înțelepciunea lumească, ci în înțelepciunea cea după Dumnezeu.

2:1. Și eu, fraților, când am venit la voi și v-am vestit taina lui Dumnezeu, n-am venit ca iscusit cuvântător sau ca înțelept.

2:2. Căci am judecat să nu știu între voi altceva, decât pe Iisus Hristos, și pe Acesta răstignit.

2:3. Și eu întru slăbiciune și cu frică și cu cutremur mare am fost la voi.

2:4. Iar cuvântul meu și propovăduirea mea nu stăteau în cuvinte de înduplecare ale înțelepciunii omenești, ci în adevărarea Duhului și a puterii,

2:5. Pentru ca credința voastră să nu fie în înțelepciunea oamenilor, ci în puterea lui Dumnezeu.

2:6. Și înțelepciunea o propovăduim la cei desăvârșiți, dar nu înțelepciunea acestui veac, nici a stăpânitorilor acestui veac, care sunt pieritori,

2:7. Ci propovăduim înțelepciunea de taină a lui Dumnezeu, ascunsă, pe care Dumnezeu a rânduit-o mai înainte de veci, spre slava noastră,

2:8. Pe care nici unul dintre stăpânitorii acestui veac n-a cunoscut-o, căci, dacă ar fi cunoscut-o, n-ar fi răstignit pe Domnul slavei;

2:9. Ci precum este scris: "Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El".^b

2:10. Iar nouă ni le-a descoperit Dumnezeu prin Duhul Său, fiindcă Duhul toate le cercetează, chiar și adâncurile lui Dumnezeu.

^a Cf. Ieremia 9:24.

^b Cf. Isaia 64:3.

2:11. Căci cine dintre oameni știe ale omului, decât duhul omului, care este în el? Așa și cele ale lui Dumnezeu, nimeni nu le-a cunoscut, decât Duhul lui Dumnezeu.

2:12. Iar noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul cel de la Dumnezeu, ca să cunoaștem cele dăruite nouă de Dumnezeu;

2:13. Pe care le și grăim, dar nu în cuvinte învățate din înțelepciunea omenească, ci în cuvinte învățate de la Duhul Sfânt, lămurind lucruri duhovnicești oamenilor duhovnicești.

2:14. Omul sufletesc^a nu primește cele ale Duhului lui Dumnezeu, căci pentru el sunt nebunie și nu poate să le înțeleagă, fiindcă ele se judecă duhovnicește.

2:15. Dar omul duhovnicesc toate le judecă, pe el însă nu-l judecă nimeni;

2:16. Căci "Cine a cunoscut gândul Domnului, ca să-L învețe pe El?"^b Noi însă avem gândul lui Hristos.

CAPITOLUL 3

Răul dezbinărilor. Temelia Bisericii este Hristos. Creștinii sunt Biserica lui Dumnezeu.

3:1. Și eu, fraților, n-am putut să vă vorbesc ca unor oameni duhovnicești, ci ca unora trupești, ca unor prunci în Hristos.

3:2. Cu lapte v-am hrănit, nu cu bucate, căci încă nu puteați mânca și încă nici acum nu puteți,

3:3. Fiindcă sunteți tot trupești. Câtă vreme este între voi pizmă și ceartă și dezbinări, nu sunteți, oare, trupești și nu după firea omenească umblați?

3:4. Căci, când zice unul: „Eu sunt al lui Pavel”, iar altul: „Eu sunt al lui Apollo”, au nu sunteți oameni trupești?

3:5. Dar ce este Apollo? Și ce este Pavel? – Slujitori prin care ați crezut voi și după cum i-a dat Domnul fiecăruia.

3:6. Eu am sădit, Apollo a udat, dar Dumnezeu a făcut să crească.

3:7. Astfel nici cel ce sădește nu e ceva, nici cel ce udă, ci numai Dumnezeu care face să crească.

^a Sf. Ap. Pavel folosește de mai multe ori expresiile „om sufletesc” și „om duhovnicesc”, înțelegând prin „om sufletesc” – omul natural, care are doar suflarea de viață dată lui Adam, iar prin cel „duhovnicesc” – pe cel care are în el harul Duhului Sfânt. Cele două noțiuni apar de cele mai multe ori ca fiind în opoziție (vezi și cap. 15:45-46). Traducerea „om firesc” folosită de unii traducători români în asemenea situații nu numai că nu este exactă, ci chiar greșită, pentru că creează impresia că stă în firea omului de a nu fi duhovnicesc, adică lipsa duhovniciei e ca și cum ceva „firesc” omului, or Sf. Pavel se referă aici la altceva.

^b Cf. Isaia 40:13.

3:8. Cel care sădește și cel care udă sunt una^a și fiecare își va lua plata după osteneala sa.

3:9. Căci noi împreună-lucrători cu Dumnezeu suntem; voi sunteți ogorul lui Dumnezeu, zidirea lui Dumnezeu.

3:10. După harul lui Dumnezeu, cel dat mie, eu, ca un înțelept meșter, am pus temelia; iar altul zidește. Dar fiecare să ia seama cum zidește;^b

3:11. Căci nimeni nu poate pune altă temelie, decât cea pusă, care este Iisus Hristos.

3:12. Iar de zidește cineva pe această temelie: aur, argint, pietre scumpe sau lemne, fân, trestie.^c

3:13. Lucrul fiecăruia se va face cunoscut; îl va vădi Ziua (Domnului). Pentru că în foc se descoperă, și focul însuși va lămuri ce fel este lucrul fiecăruia.

3:14. Dacă lucrul cuiva, pe care l-a zidit, va rezista, acela va lua plată.

3:15. Iar dacă lucrul cuiva se va arde, el va fi păgubit; el însă se va mântui, dar așa ca prin foc.^d

^a „Sunt una” în sensul că *fac același lucru*, dar și în sensul că ei între ei nu sunt dezbinați, de aceea nici între uceniciei lor nu ar trebui să apară certuri și dezbinări.

^b Așa cum reiese din context, acel „altul care zidește” și care trebuie „să ia seama cum zidește” nu este altcineva decât Apollo. Chiar dacă indirect și oarecum neclar, în cele ce urmează Sf. Pavel face referire anume la el. Noi știm că Apollo a rămas să predice Evanghelia în Corinth după plecarea Sf. Pavel, dar pe lângă predicarea lui Hristos, urmărea probabil și propria-i faimă, mai ales că era un bun orator. Aceasta a dus la împărțirea corinthenilor în mai multe tabere - în special: *cei înțelepți*, adepți ai lui Apollo și *cei proști* (tradus la noi cu *nebuni*), adepți ai lui Pavel. Însăși persoana Sf. Pavel era de multe ori contestată sau chiar batjocorită (cf. cap. 2-4), pe motiv că acesta vorbea mai simplu. Probabil, însuși Apollo nu a urmărit dezbinarea corinthenilor în mai multe tabere, dar nici nu a făcut eforturi pentru a-i uni și a-i face pe corintheni să înțeleagă corect rolul și misiunea lui (vezi 3:5-7). În cele din urmă și Apollo a părăsit Corinthul și se pare că chiar din motivele menționate mai sus, evita să mai vină în Corinth (vezi cap. 16:12). Sf. Pavel însă nu era supărat pe Apollo și încerca să-l arate ca împreună-lucrător cu el, transferând responsabilitatea pentru situația creată pe neînțelegerea corinthenilor. (Vezi și următoarele două note.)

^c Cele șase lucruri materiale: trei de preț și trei mai neînsemnate și ușor perisabile, sunt enumerate în original unul după altul, fără vreo conjuncție între ele, dar întrucât în unele traduceri românești apare un „sau”, am hotărât să-l plasăm între cele două categorii de „materiale de construcții” (după context), pentru a evidenția diferența calitativă dintre ele – ceea ce contează pentru înțelegerea de mai departe a textului, pentru că, probabil, primele trei sunt cele despre care se spune că vor rezista, iar celelalte trei – cele ce nu vor rezista „focului” (vers. 13), adică al Judecării lui Dumnezeu.

^d Acest verset a fost considerat de romano-catolici drept unul din cele mai importante „argumente” pentru învățătura lor despre purgatoriu (focul curățitor pentru cei mai puțin păcătoși). Bineînțeles, Sf. Pavel nu are în vedere așa ceva. În primul rând, constatăm că Sf. Pavel vorbește despre două „focuri”: unul de la a Doua Venire a Domnului (vers. 13), care este un foc „lămuritor” și care simbolizează Judecata de Apoi [deci nu este un foc deja existent, așa cum se crede despre purgatoriu]; iar al doilea „foc” (vers. 15), este folosit ca o metaforă – „ca prin foc” și aici Apostolul nu se referă la focul iadului și nici nu condamnă pe nimeni și la nimic. Prin expresia „ca prin foc”, Apostolul se referă la o mântuire foarte anevoioasă, pe care o compară cu trecerea cuiva prin flăcări.

Așa cum reiese din textul Epistolei (vezi și cele 2 note de mai sus), Sf. Pavel, pornind de la exemplul lui Apollo, are aici în vedere în general pe toți cei lucrează la zidirea Bisericii lui Hristos. În sine, lucrarea acestora poate aduce rod, dar ei pot fi păgubiți, dacă nu zidesc lucruri valoroase și temeinice. Sf. Pavel

3:16. Nu știți, oare, că voi sunteți templu al lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?

3:17. De va strica cineva templul lui Dumnezeu, îl va strica Dumnezeu pe el, pentru că sfânt este templul lui Dumnezeu, care sunteți voi.

3:18. Nimeni să nu se amăgească. Dacă i se pare cuiva între voi că este înțelept în veacul acesta, să se facă nebun, ca să fie înțelept.

3:19. Căci înțelepciunea lumii acesteia este nebunie înaintea lui Dumnezeu, pentru că scris este: "El prinde pe cei înțelepți în viclenia lor".^a

3:20. Și iarăși: "Domnul cunoaște gândurile înțelepților, că sunt deșarte".^b

3:21. Așa că nimeni să nu se laude cu oameni. Căci toate sunt ale voastre:

3:22. Fie Pavel, fie Apollo, fie Chefa, fie lumea, fie viața, fie moartea, fie cele de față, fie cele viitoare, toate sunt ale voastre.

3:23. Iar voi sunteți ai lui Hristos, iar Hristos al lui Dumnezeu.

CAPITOLUL 4

*Slujitorii lui Hristos. Apostolul Pavel și corintenii aduși de el la credință.
Timothei trimisul lui Pavel.*

4:1. Așa să ne socotească pe noi fiecare om: ca slujitori ai lui Hristos și ca iconomi ai tainelor lui Dumnezeu.

4:2. Iar, la iconomi, mai ales, se cere ca fiecare să fie aflat credincios.

4:3. Dar mie prea puțin îmi pasă că sunt judecat de voi sau de vreo „zi omenească”^c; fiindcă nici eu nu mă judec pe mine însumi.

4:4. Căci nu mă știu vinovat cu nimic, dar nu într-o această m-am îndreptat. Cel care mă judecă pe mine este Domnul.

4:5. De aceea, nu judecați ceva înainte de vreme, până ce nu va veni Domnul, Care va lumina cele ascunse ale întunericului și va vădi sfaturile inimilor. Și atunci fiecare va avea de la Dumnezeu lauda.

refuză să judece lucrarea acestora și o lasă pe seama „Zilei Domnului”. Ba chiar și în aceste condiții, el nădăjduiește în mântuirea acelor, dar atenționează că mântuirea unora va fi foarte mai anevoioasă.

^a Cf. Iov 5:13.

^b Cf. Psalmul 93:11.

^c Expresie ironică menită să arate lipsa de valoare a judecății omenești în comparație cu cea divină, care va avea loc în „Ziua Domnului”.

4:6. Și acestea, fraților, le-am zis ca despre mine și despre Apollo, dar ele sunt pentru voi, ca să învățați din pilda noastră, să nu treceți peste ce e scris, ca să nu vă făliți unul cu altul împotriva celuilalt.

4:7. Căci cine te deosebește pe tine? Și ce ai, pe care să nu-l fi primit? Iar dacă l-ai primit, de ce te fălești, ca și cum nu l-ai fi primit?

4:8. Iată, sunteți sătui; iată, v-ați îmbogățit; fără de noi ați domnit, și, măcar nu ați domnit, ca și noi să domnim împreună cu voi.

4:9. Căci mi se pare că Dumnezeu, pe noi, apostolii, ne-a arătat ca pe cei din urmă oameni, ca pe niște osândiți la moarte, fiindcă ne-am făcut priveliște lumii și îngerilor și oamenilor.

4:10. Noi suntem nebuni pentru Hristos; voi însă înțelepți întru Hristos. Noi suntem slabi; voi însă sunteți tari. Voi sunteți întru slavă, iar noi suntem întru necinste!

4:11. Până în ceasul de acum flămânzim și însetăm; suntem goi și suntem palmuiți și pribegim,

4:12. Și ne ostenim, lucrând cu mâinile noastre. Ocărăți fiind, binecuvântăm. Prigoniți fiind, răbdăm.

4:13. Huliți fiind, ne rugăm. Am ajuns ca gunoiul lumii, ca măturătura tuturor, până astăzi.

4:14. Nu ca să vă rușinez vă scriu acestea, ci ca să vă dojenesc, ca pe niște copii ai mei iubiți.

4:15. Căci de ați avea zeci de mii de învățători în Hristos, totuși nu aveți mulți părinți. Căci eu v-am născut prin Evanghelie în Iisus Hristos.

4:16. Deci, vă rog, să-mi fiți mie următori, precum și eu lui Hristos.

4:17. Pentru aceasta am trimis la voi pe Timothei, care este fiul meu iubit și credincios în Domnul. El vă va aduce aminte căile mele cele în Hristos Iisus, cum învăț eu pretutindeni în toată Biserica.

4:18. Și unii, crezând că n-am să mai vin la voi, s-au semețit.

4:19. Dar eu voi veni la voi degrabă – dacă Domnul va voi – și voi cunoaște nu cuvântul celor ce s-au semețit, ci puterea lor.

4:20. Căci împărăția lui Dumnezeu nu stă în cuvânt, ci în putere.

4:21. Ce voiți? Să vin la voi cu toiagul sau să vin cu dragoste și cu duhul blândeții?

CAPITOLUL 5

Mustrări împotriva celor desfrânați. Izgonirea păcătoșilor din Biserică.

5:1. Îndeobște se aude că la voi e desfrânare, și o astfel de desfrânare cum nici între neamuri nu se pomenește, ca unul să trăiască cu femeia tatălui său.

5:2. Iar voi v-ați semețit, în loc mai degrabă să vă fi întristat, ca să fie scos din mijlocul vostru cel ce a săvârșit această faptă.

5:3. Ci eu, deși departe cu trupul, însă de față cu duhul, am și judecat, ca și cum aș fi de față, pe cel ce a făcut una ca aceasta:

5:4. În numele Domnului nostru Iisus Hristos, adunându-vă voi și duhul meu, cu puterea Domnului nostru Iisus Hristos,

5:5. Să dați pe unul ca acesta satanei, spre pieirea trupului, ca duhul să se mântuiască în ziua Domnului Iisus.

5:6. Semeția voastră nu e bună. Oare nu știți că puțin aluat dospește toată frământătura?

5:7. Curățiți aluatul cel vechi, ca să fiți frământătură nouă, precum și sunteți fără aluat; căci Paștile nostru Hristos S-a jertfit pentru noi.

5:8. De aceea să prăznuim nu cu aluatul cel vechi, nici cu aluatul răutății și al viclesugului, ci cu azimele curăției și ale adevărului.

5:9. V-am scris în epistolă să nu vă amestecați cu desfrânații;^a

5:10. Dar nu am spus, desigur, despre desfrânații acestei lumi, sau despre lacomi, sau despre răpitori, sau despre închinătorii la idoli, căci altfel ar trebui să ieșiți afară din lume.

5:11. Dar eu v-am scris acum să nu vă amestecați cu vreunul, care, numindu-se frate, va fi desfrânat, sau lacom, sau închinător la idoli, sau ocărător, sau bețiv, sau răpitor. Cu unul ca acesta nici să nu ședeți la masă.

5:12. Căci ce am eu ca să judec și pe cei din afară? Însă pe cei dinăuntru, oare, nu-i judecați voi?

5:13. Iar pe cei din afară îi va judeca Dumnezeu. Scoateți afară dintre voi pe cel rău.

^a Aici se vede clar că Epistola ajunsă la noi ca prima [către Corintheni], este de fapt a doua. Înainte de aceasta Sf. Pavel a mai scris (cel puțin) o Epistolă în care le-a și scris corinthenilor "să nu se amestece cu desfrânații", dar acea epistolă s-a pierdut de timpuriu, iar pretinsele texte păstrate în limba armeană, nu sunt decât niște apocrife mai târzii. Unii bibliști occidentali consideră că un fragment din această primă Epistolă pierdută a fost interpolat în textul Epistolei a II-a către Corintheni, între 6:14-7:1, sacrificând unitatea textelor 6:13 și 7:2. Desigur, este vorba despre o simplă ipoteză care, chiar dacă ar fi adevărată, nu scade din valoarea Epistolei a II-a către Corintheni și nici nu-i atentează unitatea și integritatea, mai ales că toate manuscisele biblice au varianta textuală de astăzi.

CAPITOLUL 6

Feriți-vă de desfrânare și de nedreptate

6:1. Cum îndrăznește cineva dintre voi, având vreo pără împotriva altuia, să se judece înaintea celor nedrepti și nu înaintea celor sfinți?

6:2. Au nu știți că sfinții vor judeca lumea? Și dacă lumea este judecată de voi, oare sunteți voi nevrednici să judecați lucruri atât de mici?

6:3. Nu știți, oare, că noi vom judeca pe îngeri^a? Cu cât mai mult cele lumești?

6:4. Deci dacă aveți de judecat lucruri lumește, puneți să vă judece tocmai pe cei pe cei mai neînsemnați din Biserică.

6:5. O spun spre rușinea voastră. Nu este, oare, între voi nici un om înțelept, care să poată judeca între frate și frate?

6:6. Ci frate cu frate se judecă, și aceasta înaintea necredincioșilor?

6:7. Negreșit, și aceasta este o slăbiciune a voastră, că aveți judecați unii cu alții. Pentru ce nu suferiți mai bine strâmbătatea? Pentru ce nu răbdați mai bine paguba?

6:8. Ci voi înșivă faceți strâmbătate și aduceți pagubă, și aceasta, fraților!

6:9. Nu știți, oare, că nedreptii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu vă amăgiți: Nici desfrânații, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici malahienii, nici sodomiții,

6:10. Nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.

6:11. Și așa erați unii dintre voi. Dar v-ați spălat, dar v-ați sfințit, dar v-ați îndreptat întru Numele Domnului Iisus Hristos și întru Duhul Dumnezeului nostru.

6:12. „Toate îmi sunt îngăduite”^b, dar nu toate îmi sunt de folos. „Toate îmi sunt îngăduite”, dar nu mă voi lăsa biruit de ceva.

6:13. Bucatele sunt pentru pântece și pântecele pentru bucate, dar Dumnezeu le va nimici și pe unul și pe celelalte. Trupul însă nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul, și Domnul este pentru trup.

6:14. Iar Dumnezeu, Care a înviat pe Domnul, ne va învia și pe noi prin puterea Sa.

^a Apostolul se referă la îngerii răi, adică diavolii, pe care îi vom judeca chiar noi.

^b Această expresie, repetată de mai multe ori în această Epistolă, se pare că constituia sloganul libertinilor din Corint, care înțelegând greșit libertatea în Hristos, o foloseau ca „acoperământ al răutății lor” (cf. I Petru 2:16). Sf. Pavel, din motive didactico-pedagogice, preia acest slogan, dar îl completează, dându-i un sens corect și mântuitor.

6:15. Au nu știți că trupurile voastre sunt mădularele lui Hristos? Luând deci mădularele lui Hristos le voi face mădularele unei desfrânate? Nicidecum!

6:16. Sau nu știți că cel ce se alipește de desfrânate este un singur trup cu ea? "Căci vor fi - zice Scriptura - cei doi un singur trup".^a

6:17. Iar cel ce se alipește de Domnul este un duh cu El.

6:18. Fugiți de desfrânare! Orice păcat pe care-l va săvârși omul este în afara trupului, dar cine desfrânează, păcătuiește împotriva trupul său.^b

6:19. Sau nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveți de la Dumnezeu și că voi nu sunteți ai voștri?

6:20. Căci ați fost cumpărați cu preț! Slăviți, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu.

CAPITOLUL 7

Despre căsătorie, necăsătorie și văduvie.

7:1. Cât despre cele ce mi-ați scris^c, (într-adevăr) „bine este ca omul să nu se atingă de femeie”;^d

7:2. Dar, din cauza desfrânărilor, fiecare să-și aibă femeia sa și fiecare femeie să-și aibă bărbatul său.^e

7:3. Bărbatul să-i dea femeii iubirea datorată, asemenea și femeia bărbatului.

7:4. Femeia nu este stăpână pe trupul său, ci bărbatul; asemenea nici bărbatul nu este stăpân pe trupul său, ci femeia.

^a Sf. Pavel citează după Facere 2:24.

^b Anume aceasta este traducerea corectă expresiei finale din acest verset, și ea aduce înțelegerea dogmatică și morală clară a ideii exprimate de Sf. Pavel.

^c Până acum (adică primele 6 capitole) Sf. Pavel a răspuns problemelor despre care s-a informat pe cale orală de la cei din casa Hloei (vezi 1:11 și nota corespunzătoare), iar de aici încolo, Apostolul va răspunde la întrebările și problemele despre care a aflat din epistola comunității din Corint trimisă Sf. Pavel (care se afla în Efes), prin intermediul lui Ștefaná, Fortunat și Ahaic (cf. 16:17). De multe ori Apostolul va cita chiar din această epistolă a lor, pentru a le răspunde sau pentru a-i combate (vezi și *Introducerea*).

^d Din considerații ascetice și eshatologice, în comunitatea creștină din Corint apăruse un curent care recomanda sau poate chiar obliga la abțință conjugală atât pe cei care încă nu sunt căsătoriți, cât și pe cei căsătoriți. Anume acestei probleme Sf. Pavel dedică întreg capitolul VII. Observăm că inițial (a se vedea chiar acest verset – 7:1), Sf. Pavel confirmă un slogan al acelor corintheni, după care în mod foarte delicat îl combate sau, mai bine zis, le prezintă adevărul biblic și moral autentic cu privire la subiectul căsătoriei, divorțului, nașterii de prunci, fecioriei etc.

^e Acest verset l-a făcut și pe Sf. Ioan Gură de Aur să afirme de mai multe ori că primul scop al căsătoriei este în *a avea fiecare bărbat femeia sa, și fiecare femeie bărbatul său, ferindu-i și pe unul și pe altul de desfrânare și păzindu-le trupul și sufletul curate*. Abia Catehismele occidentale (dar și unele „Ortodoxe”) au afirmat că primul scop al căsătoriei stă în nașterea de prunci, considerând eșuate și fără sens familiile fără copii. Despre aceasta s-a scris destul de mult, iar Biserica Ortodoxă a recunoscut drept sănătoase doar învățăturile care sunt pe linia Sf. Ap. Pavel și a Sf. Ioan Gură de Aur. Aceste învățături sunt pline de realism și promovează un ascetism moderat și mântuitor, ferindu-i pe creștini de atitudini extreme (prea liberale sau prea ascetice) cu privire la viața conjugală.

7:5. Să nu vă lipsiți unul de altul, decât cu bună învoială pentru un timp, ca să vă îndeletniciți cu postul și cu rugăciunea, și iarăși să fiți împreună, ca să nu vă ispitească satana, din pricina neînfrânării voastre.

7:6. Și aceasta o spun ca un pogorământ ^a, nu ca o poruncă.

7:7. Eu voiesc ca toți oamenii să fie cum sunt eu însumi. Dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul așa, altul într-alt fel.

7:8. Celor ce sunt necăsătoriți și celor văduvi^b le spun: Bine este pentru ei să rămână ca și mine.

7:9. Dacă însă nu pot să se înfrâneze, să se căsătorească. Fiindcă mai bine este să se căsătorească, decât să ardă.

7:10. Iar celor ce sunt căsătoriți, le poruncesc, nu eu, ci Domnul: Femeia să nu se despartă de bărbat!

7:11. Iar dacă s-a despărțit, să rămână nemăritată, sau să se împace cu bărbatul său; tot așa bărbatul să nu-și lase femeia.

7:12. Celorlalți le grăiesc eu, nu Domnul: Dacă un frate are o femeie necredincioasă, și ea voiește să viețuiască cu el, să nu o lase.

7:13. Și o femeie, dacă are bărbat necredincios, și el binevoiește să locuiască cu ea, să nu-și lase bărbatul.

7:14. Căci bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă și femeia necredincioasă se sfințește prin bărbatul credincios. Altfel, copiii voștri ar fi necurați, dar acum ei sunt sfinți.^c

7:15. Dacă însă cel necredincios se desparte, să se despartă. În astfel de împrejurare, fratele sau sora nu sunt legați; căci Dumnezeu ne-a chemat spre pace.

7:16. Căci, ce știi tu, femeie, dacă îți vei mântui bărbatul? Sau ce știi tu, bărbate, dacă îți vei mântui femeia?

7:17. Numai că, așa cum a dat Domnul fiecăruia, așa cum l-a chemat Dumnezeu pe fiecare, astfel să umble. Și o poruncesc pentru toate Bisericile!

7:18. A fost cineva chemat, fiind tăiat împrejur? Să nu se ascundă.^d A fost cineva chemat în netăiere împrejur? Să nu se taie împrejur.

7:19. Tăierea împrejur nu este nimic; și netăierea împrejur nu este nimic, ci paza poruncilor lui Dumnezeu.

^a Sf. Pavel vorbește aici de un „pogorământ” (îngăduință, concesie – ca situație excepțională) și nu de un „sfat”, așa cum au tradus unii.

^b E vorba de persoanele rămase văduvite: atât femei, cât și bărbați.

^c Adică sunt (sau cel puțin pot deveni) creștini închinați lui Dumnezeu și pecetluiți prin harul Lui.

^d Unii bărbați căutau să ascundă faptul că sunt tăiați împrejur. Sf. Ap. Pavel îi îndeamnă să nu se jeneze de aceasta.

7:20. Fiecare, în chemarea în care a fost chemat, în aceasta să rămână.

7:21. Ai fost chemat fiind rob? Nu te neliniști; și chiar de poți deveni liber, mai mult te supune!^a

7:22. Căci robul care a fost chemat în Domnul, este liber în Domnul. Tot așa cel chemat liber este rob al lui Hristos.

7:23. Cu preț ați fost cumpărați. Nu vă faceți robi oamenilor.

7:24. Fiecare, fraților, în starea în care a fost chemat, în aceea să rămână înaintea lui Dumnezeu.

7:25. Cât despre cei (ce viețuiesc) în feciorie^b, n-am poruncă de la Domnul. Vă dau însă sfatul meu, ca unul care am fost miluit de Domnul să fiu vrednic de crezare.

7:26. Socotesc deci că pentru strâmtorările timpului de față: bine este pentru om să fie așa.

7:27. Te-ai legat de femeie? Nu căuta dezlegare. Te-ai dezlegat de femeie? Nu căuta femeie.

7:28. Dacă însă te vei însura, n-ai greșit. Ci fecioara, de se va mărita, n-a greșit. Numai că unii ca aceștia vor avea necazuri pentru cele trupești.^c Eu însă vă cruț pe voi.

7:29. Și aceasta v-o spun, fraților: Că vremea s-a scurtat de acum, așa încât și cei ce au femei să fie ca și cum n-ar avea.

7:30. Și cei ce plâng să fie ca și cum n-ar plânge; și cei ce se bucură, ca și cum nu s-ar bucura; și cei ce cumpără, ca și cum n-ar stăpâni;

7:31. Și cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s-ar folosi deplin de ea. Căci chipul acestei lumi trece.

7:32. Dar eu vreau ca voi să fiți fără de grijă. Cel necăsătorit se îngrijește de cele ale Domnului, cum să placă Domnului.

7:33. Cel ce s-a căsătorit se îngrijește de cele ale lumii, cum să placă femeii și este împărțit.^d

7:34. Și femeia nemăritată și fecioara poartă de grijă de cele ale Domnului, ca să fie sfântă și cu trupul și cu duhul. Iar cea care s-a măritat poartă de grijă de cele ale lumii, cum să placă bărbatului.

^a Cf. *ÎPS Bartolomeu Anania*: Chemarea la credință valorează mai mult decât libertatea în sine, fiind ea însăși libertate (vezi versetul următor).

^b Nu e vorba doar despre fecioare (de parte femeiască), ci despre toți cei care viețuiesc în feciorie, sfatul fiind adresat și bărbaților feciorelnici.

^c E vorba despre grijile și problemele specifice vieții de familie, car pot abate de la o viață creștină intensă și profundă. Această afirmație a Sf. Pavel face parte din același mănunchi de sfaturi personale, care bineînțeles au autoritate și valabilitate, dar nu au și nu pot avea caracter obligatoriu și absolut.

^d Adică este împărțit în grija sa pentru Dumnezeu și pentru soție și acesta este o dilemă existențială pentru cel care vrea să fie și bun creștin și bun familist.

7:35. Și aceasta o spun chiar în folosul vostru, nu ca să vă întind o cursă, ci spre bunul chip și alipirea de Domnul, fără clintire.

7:36. Iar de socotește cineva că i se va face vreo necinste pentru fecioara (cu care dorea să se căsătorească)^a, că trecând de floarea vârstei va rămâne nemăritată, să facă ce voiește. Nu păcătuiește; căsătorească-se.

7:37. Dar cel ce stă neclintit în inima sa și nu este silit, ci are stăpânire peste voința sa și a hotărât aceasta în inima sa, ca să-și țină fecioria, bine va face.

7:38. Așa că, cei ce se căsătoresc fac bine, iar cei ce nu se căsătoresc fac și mai bine.

7:39. Femeia este legată prin lege atâta vreme cât trăiește bărbatul ei. Iar dacă bărbatul ei va muri, este liberă să se mărite cu cine vrea, numai întru Domnul.

7:40. Dar mai fericită este dacă rămâne așa, după părerea mea. Și socot că și eu am Duhul lui Dumnezeu.

CAPITOLUL 8

Să nu fim sminteală celor slabi.

8:1. Cât despre cele jertfite idolilor, știm că (spuneți): „avem cunoștință”.^b Cunoștința însă semețește, iar iubirea zidește.

8:2. Iar dacă i se pare cuiva că cunoaște ceva, încă n-a cunoscut cum trebuie să cunoască.

8:3. Dar dacă iubește cineva pe Dumnezeu, acela este cunoscut de El.

8:4. Iar despre mâncarea celor jertfite idolilor, știm că idolul nu este nimic în lume și că nu este alt Dumnezeu decât Unul singur.

^a Aici Apostolul nu se referă la tatăl unei fecioare care ar putea să o împiedice pe aceasta să se căsătorească, așa cum au înțeles unii, ci este vorba despre băiatul care se hotărăște din voința sa liberă (vezi versetul următor) să nu se mai căsătorească cu prietena sau logodnica sa – anume din motive duhovnicești sau ascetice. Amintim că în antichitate, nu de puține ori, părinții băiatului și ai fetei făceau anumite înțelegeri, chiar încă pe când băiatul și fata erau copii mici și nu se cunoșteau, iar când ajungeau „în floarea vârstei” aceștia se căsătoreau. Băiatul putea să respingă fata dacă aceasta nu era pe placul lui, dar de multe ori, din respect față de părinți, tinerii se acceptau unii pe alții și trăiau o viață întreagă. Anume la o astfel de situație se referă Sf. Pavel aici, și numai făcând o traducere clară a versetului, contextul de idei (vezi mai ales versetul următor), devine foarte clar. Din păcate nu am putut găsi un termen potrivit pentru *παρθένοσ*, care în general se traduce cu *fecioară*, dar poate avea și sensul de *prietenă* (cu care urmează să te căsătorești), iar uneori chiar sensul de *logodnică*; de aceea am și introdus acea paranteză.

^b Sf. Pavel, ca și în alte momente din această epistolă, citează din scrisoarea sau spusele corinthenilor, corectând sau contrazicând ulterior ideile aceloră. În legătura cu mâncarea de carne jertfită idolilor, despre care va merge vorba mai departe, între corintheni apăruse o grupare care se considerau că „au cunoștință” (vers. 1, 7, 10, 11 ș.a) și care considera că nu fac nicio greșală dacă mănâncă din carnea jertfită idolilor, pe motiv că idoli nici nu există (versetele 4-7). În principiu Sf. Pavel le dă dreptate, dar le atrage atenția asupra faptului că faptele lor pot sminti pe cei mai slabi și ei trebuie să se gândească și la aceia.

8:5. Căci deși sunt așa-zisi dumnezei, fie în cer, fie pe pământ, - precum și sunt dumnezei mulți și domni mulți-,

8:6. Totuși, pentru noi, este un singur Dumnezeu, Tatăl, din Care sunt toate și noi întru El; și un singur Domn, Iisus Hristos, prin Care sunt toate și noi prin El.

8:7. Dar nu toți au cunoștința. Căci unii, fiind obișnuiți până acum cu idolul, mănâncă din cărnuri jertfite idolilor, și conștiința lor fiind slabă, se întinează.

8:8. Dar nu mâncarea ne va pune înaintea lui Dumnezeu. Că nici dacă vom mânca, nu ne prisosește, nici dacă nu vom mânca, nu ne lipsește.

8:9. Dar vedeți ca nu cumva această libertate a voastră să ajungă poticnire pentru cei slabi.

8:10. Căci dacă cineva te-ar vedea pe tine, cel ce ai cunoștință, șezând la masă în templul idolilor, oare conștiința lui, slab fiind el, nu se va întări să mănânce din cele jertfite idolilor?

8:11. Și va pieri prin cunoștința ta cel slab, fratele tău, pentru care a murit Hristos!

8:12. Și așa, păcătuind împotriva fraților și lovind conștiința lor slabă, păcătuiți față de Hristos.

8:13. De aceea, dacă o mâncare smintește pe fratele meu, nu voi mânca în veac carne, ca să nu aduc sminteală fratelui meu.

CAPITOLUL 9

Cum s-a slujit apostolul de puterea-i de apostol, între credincioși.

Îndemn la luptă pentru cununa cea neveștejită.

9:1. Oare nu sunt eu liber? Nu sunt eu apostol? N-am văzut eu pe Iisus Domnul nostru? Nu sunteți voi lucrul meu întru Domnul?

9:2. Dacă altora nu le sunt apostol, vouă, negreșit, vă sunt. Căci voi sunteți pecetea apostoliei mele în Domnul.

9:3. Apărarea mea către cei ce mă judecă aceasta este.

9:4. N-avem, oare, dreptul, să mâncăm și să bem?

9:5. N-avem, oare, dreptul să purtăm cu noi o femeie soră, ca și ceilalți apostoli, ca și frații Domnului, ca și Chefa?

9:6. Sau numai eu și Barnaba nu avem dreptul de a nu lucra?

9:7. Cine slujește vreodată, în oaste, cu solda lui? Cine sădește vie și nu mănâncă din roada ei? Sau cine paște o turmă și nu mănâncă din laptele turmei?

9:8. Nu în felul oamenilor spun eu acestea. Nu spune, oare, și legea acestea?

9:9. Căci în Legea lui Moise este scris: "Să nu legi gura bouului care treieră".^a Oare de boi se îngrijește Dumnezeu?

9:10. Sau în adevăr pentru noi zice? Căci pentru noi s-a scris: "Cel ce ară trebuie să are cu nădejde, și cel ce treieră, cu nădejdea că va avea parte de roade".

9:11. Dacă noi am semănat la voi cele duhovnicești, este, oare, mare lucru dacă noi vom secera cele pământești ale voastre?

9:12. Dacă alții se bucură de acest drept asupra voastră, oare, nu cu atât mai mult noi? Dar nu ne-am folosit de dreptul acesta, ci toate le răbdăm, ca să nu punem piedică Evangheliei lui Hristos.

9:13. Au nu știți că cei ce săvârșesc cele sfinte mănâncă de la templu și cei ce slujesc altarului au parte de la altar?

9:14. Tot așa a poruncit și Domnul celor ce propovăduiesc Evanghelia, ca să trăiască din Evanghelie.

9:15. Dar eu nu m-am folosit de nimic din acestea și nu am scris acestea, ca să se facă cu mine așa. Căci mai bine este pentru mine să mor, decât să-mi zădărnicească cineva lauda.

9:16. Căci dacă vestesc Evanghelia, nu-mi este laudă, pentru că stă asupra mea datoria. Căci, vai mie dacă nu voi binevesti!

9:17. Căci dacă fac aceasta de bună voie, am plată; dar dacă o fac fără voie, am numai o slujire încredințată.

9:18. Care este, deci, plata mea? Că, binevestind, pun fără plată Evanghelia lui Hristos înaintea oamenilor, fără să mă folosesc de dreptul meu din Evanghelie.

9:19. Căci, deși sunt liber față de toți, m-am făcut rob tuturor, ca să dobândesc pe cei mai mulți;

9:20. Cu iudeii am fost ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei; cu cei de sub lege, ca unul de sub lege, deși eu nu sunt sub lege, ca să dobândesc pe cei de sub lege;

9:21. Cu cei ce n-au Legea, m-am făcut ca unul fără lege, deși nu sunt fără Legea lui Dumnezeu, ci având Legea lui Hristos, ca să dobândesc pe cei ce n-au Legea;

9:22. Cu cei slabi m-am făcut slab, ca pe cei slabi să-i dobândesc; tuturor toate m-am făcut, ca, în orice chip, (măcar) pe unii să mântuiesc.^a

^a Cf. Deuteronom 25:4.

9:23. Dar toate le fac pentru Evanghelie, ca să fiu părtaş la ea.

9:24. Nu știți voi că acei care aleargă în stadion, toți aleargă, dar numai unul ia premiul? Alergați așa ca să-l luați.

9:25. Și oricine se luptă se înfrânează de la toate. Și aceia, ca să ia o cunună stricăcioasă, iar noi, nestricăcioasă.

9:26. Eu, deci, așa alerg, nu ca la întâmplare. Așa mă lupt, nu ca lovind în aer,

9:27. Ci îmi chinuiesc trupul meu și îl supun robiei; ca nu cumva, altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic.

CAPITOLUL 10

Iudeii, în pustie, au cunoscut dreapta asprime a lui Dumnezeu.

Cina Domnului trebuie ținută întru sfințenie. Grija pentru cugetul celor slabi.

10:1. Căci nu voiesc, fraților, ca voi să nu știți că părinții noștri au fost toți sub nor și că toți au trecut prin mare.

10:2. Și toți, întru Moise, au fost botezați în nor și în mare.

10:3. Și toți au mâncat aceeași mâncare duhovnicească;

10:4. Și toți, aceeași băutură duhovnicească au băut, pentru că beau din piatra duhovnicească ce îi urma. Iar piatra era Hristos.

10:5. Dar cei mai mulți dintre ei nu au plăcut lui Dumnezeu, căci au căzut în pustie.

10:6. Și acestea s-au făcut pilde pentru noi, ca să nu poftim la cele rele, cum au poftit aceia;

10:7. Nici închinători la idoli să nu vă faceți, ca unii dintre ei, precum este scris: "A șezut poporul să mănânce și să bea și s-au sculat la joc"^b;

10:8. Nici să ne desfrânăm cum s-au desfrânat unii dintre ei, și au căzut, într-o zi, douăzeci și trei de mii;

10:9. Nici să ispitim pe Hristos, precum L-au ispitit unii dintre ei și au pierit de șerpi;

10:10. Nici să cârțiți, precum au cârtit unii dintre ei și au fost nimiciți de către pierzătorul.

10:11. Și toate acestea li s-au întâmplat acelora, ca preînchipuiri ale viitorului, și au fost scrise spre povățuirea noastră, la care au ajuns sfârșiturile veacurilor.

^a În original lipsește cuvântul „măcar”, dar el se subînțelege din cotext și din comentariile patristice la acest text. De aceea am considerat necesar să reintroducem acest cuvânt, fie și între paranteze, așa cum l-am întâlnit și în alte traduceri românești.

^b Aici Apostolul citează din Ieșire 32:6 și Psalmul 105:9.

10:12. De aceea, cel căruia i se pare că stă neclintit să ia seama să nu cadă.

10:13. Nu v-a cuprins ispită care să fi fost peste puterea omenească. Dar credincios este Dumnezeu; El nu va îngădui ca să fiți ispitiți mai mult decât puteți, ci odată cu ispita va aduce și scăparea din ea, ca să puteți răbda.

10:14. De aceea, iubii mei, fugiți de închinarea la idoli.

10:15. Ca unor înțelepți vă vorbesc. Judecați voi ce vă spun.

10:16. Paharul binecuvântării, pe care-l binecuvântăm, nu este, oare, împărtășirea cu sângele lui Hristos? Pâinea pe care o frângem nu este, oare, împărtășirea cu trupul lui Hristos?

10:17. Deși suntem mulți, suntem un (singur) trup, ca o pâine, căci toți ne împărtășim dintr-o pâine.

10:18. Priviți pe Israel după trup: Cei care mănâncă jertfele nu sunt ei, oare, părtași altarului?

10:19. Deci ce spun eu? Că ce s-a jertfit pentru idol e ceva? Sau idolul este ceva?

10:20. Ci (zic) că cele ce jertfesc neamurile, jertfesc demonilor și nu lui Dumnezeu. Și nu voiesc ca voi să fiți părtași ai demonilor.

10:21. Nu puteți să beți paharul Domnului și paharul demonilor; nu puteți să vă împărtășiți din masa Domnului și din masa demonilor.

10:22. Oare vrem să-L facem gelos pe Domnul? Nu cumva suntem mai tari decât El?

10:23. „Toate îmi sunt îngăduite”^a, dar nu toate îmi folosesc. „Toate îmi sunt îngăduite”, dar nu toate zidesc.

10:24. Nimeni să nu caute pe ale sale, ci fiecare pe ale aproapelui.

10:25. Mâncați tot ce se vinde în măcelărie, fără să întrebați nimic pentru cugetul vostru.

10:26. Căci "al Domnului este pământul și plinirea lui".^b

10:27. Dacă cineva dintre necredincioși vă cheamă pe voi la masă și voiți să vă duceți, mâncați orice vă este pus înaintea fără să întrebați nimic, pentru (a nu vă încărca) conștiința.

10:28. Dar de vă va spune cineva: „Aceasta este din jertfa idolilor”, să nu mâncați pentru cel care v-a spus și pentru conștiință.

10:29. Iar conștiința, zic, nu a ta însuși, ci a altuia. Căci de ce libertatea mea să fie judecată de o altă conștiință?

^a Vezi nota noastră de la cap. 6:12.

^b Cf. Psalmul 23:1.

10:30. Dacă eu sunt părtaș harului, de ce să fiu hulit pentru ceea ce aduc mulțumire?

10:31. De aceea, ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți.

10:32. Nu fiți piatră de poticnire nici iudeilor, nici ellinilor, nici Bisericii lui Dumnezeu,

10:33. Precum și eu plac tuturor în toate, necăutând folosul meu, ci pe al celor mulți, ca să se mântuiască.

CAPITOLUL 11

Despre cuviința cu care să stăm în Biserică și la Cina Domnului.

11:1. Fiți următori ai mei, precum și eu sunt al lui Hristos.

11:2. Fraților, vă laud că în toate vă aduceți aminte de mine și țineți predaniile cum vi le-am dat.

11:3. Dar voiesc ca voi să știți că Hristos este capul oricărui bărbat, iar capul femeii este bărbatul, iar capul lui Hristos: Dumnezeu.

11:4. Orice bărbat care se roagă sau proorocește, având capul acoperit, necinstește capul său.

11:5. Iar orice femeie care se roagă sau proorocește, cu capul neacoperit, își necinstește capul; căci tot una este ca și cum ar fi rasă.

11:6. Căci dacă o femeie nu-și pune vâl pe cap, atunci să se și tundă. Iar dacă este lucru de rușine pentru femeie ca să se tundă ori să se radă, să-și pună vâl.^a

^a Cele spuse de Sf. Pavel privind vâlul ca "semn de supunere față de bărbatul ei" nu este o noutate creștină, ba din contra. Toate religiile antice, inclusiv la păgânii greco-romani, femeia căsătorită trebuia să-și acopere capul, iar în unele religii, chiar și fața - anume ca semn al supunerii ei față de bărbatul ei - ea ne mai fiind liberă. În creștinism însă, problema raportului dintre bărbat și femeie se punea altfel, însuși Sf. Pavel spunându-le creștinilor că în Hristos nu mai este bărbat și femeie, ci toți sunt una (cf. Coloseni 3:11 ș.a.) și că ei sunt egali în fața lui Dumnezeu (cf. cap. 7 din această Epistolă). Aceasta le-a făcut pe femeile din Corinth să creadă că au dreptul să nu mai poartă acel vâl pe cap, și făceau asta cu de la sine putere, fără a cere sfatul Apostolului în această privință.

În sine nu era ceva rău, căci și Sf. Pavel reduce toate argumentele sale la o problemă de "bun simț / buna cuviință" (11:13), "argumentele teologice" neavând o prea mare consistență în acest context. Trebuie să mai adăugăm că Sf. Pavel pune problema "bunei cuviințe" și pentru că prostituatele din acea vreme umblau cu capul descoperit, iar uneori chiar își tundeau părul pentru a fi recunoscute și deosebite de fecioarele necăsătorite, care nu erau obligate să-și acopere capul la greco-romani (dar nici nu se tundeau). De aceea Sf. Pavel spune că este rușine să se tundă o femeie (11:6), pentru că în felul acesta s-ar fi asemăna cu desfrânatul, lucru care chiar începuse să se creadă despre femeile creștine. Aceasta pentru că femeile mergeau seara la Cina Domnului numită "agapă", iar pentru păgâni, o masă comună care se numea "agape-iubire" și la care femeile mergeau cu capul descoperit, era perceput ca o orgie ridicată la nivel de cult, un fel de "prostituție sacră", practică mai ales la romani. Anume așa era perceput acest lucru mai ales vizavi de o femeie creștină de către însuși soțul ei (dar și de alții), în cazul în care acesta era păgân. Iată de ce Sf. Pavel insistă pe necesitatea de a nu da prilej de sminteală. În toate trebuia să fie păstrat obiceiul locului pentru a nu împiedica propovăduirea Evangheliei lui Hristos.

Cât despre actualitatea problemei, credem că e bine ca și astăzi femeile căsătorite, cel puțin la biserică, să fie cu capul acoperit. Nu sunt obligate să facă acest lucru și fecioarele necăsătorite, deși nu-i rău nici în cazul lor. Totuși, dacă o femeie intră în biserică cu capul descoperit, nu este o crimă sau un păcat. E o

11:7. Căci bărbatul nu trebuie să-și acopere capul, fiind chip și slavă a lui Dumnezeu, iar femeia este slava bărbatului.

11:8. Pentru că nu bărbatul este din femeie, ci femeia din bărbat.

11:9. Și pentru că n-a fost zidit bărbatul pentru femeie, ci femeia pentru bărbat.

11:10. De aceea și femeia este datoare să aibă (semn de) supunere asupra capului ei, pentru îngeri.^a

11:11. Totuși, nici femeia fără bărbat, nici bărbatul fără femeie, în Domnul.

11:12. Căci precum femeia este din bărbat, așa și bărbatul este prin femeie și toate sunt de la Dumnezeu.

11:13. Judecați în voi înșivă: Este, oare, cuviincios ca o femeie să se roage lui Dumnezeu cu capul descoperit?

11:14. Nu vă învață oare înșăși firea că necinste este pentru un bărbat să-și lase părul lung?^b

11:15. Și că pentru o femeie, dacă își lasă părul lung, este cinste? Căci părul i-a fost dat ca acoperământ.

11:16. Iar dacă se pare cuiva că aici poate să ne găsească pricină, un astfel de obicei (ca femeile să se roage cu capul descoperit) noi nu avem, nici Bisericile lui Dumnezeu.

11:17. Și aceasta poruncindu-vă, nu vă laud, fiindcă voi vă adunați nu spre folos, ci spre osândă.^c

11:18. Fiindă, în primul rând, aud că atunci când vă adunați în biserică, între voi sunt dezbinări – și, în parte, cred aceasta;

11:19. Ba trebuie să fie între voi și eresuri, ca să se învedereze cei încercați dintre voi.^a

chestiune de "bună cuviință", bazată pe tradiția multiseculară a popoarelor ortodoxe. Bineînțeles, nu putem nega faptul că părul capului este "podoaba femeii", iar uneori și o ispită pentru bărbați (mai ales dacă luăm în calcul multiplele tehnici de coafare și vopsire a părului). Femeia însă trebuie în mod deosebit să se ferească de a ispiti pe bărbați, pentru că vor da seama înaintea lui Dumnezeu de ispitirea cu voie și chiar fără de voie.

^a La rugăciunile comunității, dar mai ales când se manifesta harisma glossolaliei la unii creștini (vezi cap. 12 și mai ales 14), se credea că de față sunt prezenți și Sf. Îngeri și dacă femeia se considera liberă față de bărbatul ei (vezi nota de mai sus), ea trebuia să-și pună semn de supunere cel puțin față de acei Îngeri, prezenți în chip nevăzut la rugăciune.

^b Firea noastră (umană) nu ne învață de fapt nimic despre părul scurt sau lung al bărbatului, căci bărbații din popoarele nordice, de exemplu, până nu demult purtau numai părul lung – aceasta nefiind considerat un lucru nefiresc pentru ei. Și în prezent monahii, după obiceiul nazireilor din Vechiul Testament (cf. Numerii 6:5 ș.a.) își lasă părul lung, făcând însă aceasta cu mult discreție. Considerăm deci că aici Sf. Pavel se referă mai degrabă la „firea lucrurilor”, adică la bunăcuviința de care vorbește în versetul de mai sus, dorind în același timp să arate distincția (cunoscută în mai toată lumea de atunci) între *bărbatul cu părul scurt și descoperit* vizavi de *femeia cu părul lung și acoperit*.

^c Este vorba despre adunarea corinthenilor la Cina Domnului și Agapă, la care se întâmplau diferite lucruri necuviincioase, ceea ce putea atrage pedeapsa divină asupra lor.

11:20. Deci, chiar dacă sunteți adunați împreună, nu Cina Domnului mâncați;^b

11:21. Căci, șezând la masă, fiecare se grăbește să ia mâncarea adusă de el, încât unul rămâne flămând, iar altul se și îmbată.

11:22. N-aveți, oare, case ca să mâncați și să beți? Sau disprețuiți Biserica lui Dumnezeu și rușinați pe cei ce nu au? Ce să vă zic? Să vă laud? În aceasta nu vă laud.

11:23. Căci eu de la Domnul am primit ceea ce v-am transmis și vouă:^c Că Domnul Iisus, în noaptea în care a fost vândut, a luat pâine,

11:24. Și, mulțumind, a frânt și a zis: „Luați, mâncați; acesta este trupul Meu care se frânge pentru voi. Aceasta să faceți spre pomenirea Mea.”

11:25. Asemenea și paharul după Cină, zicând: „Acest pahar este Legământul cel Nou prin Sângele Meu.^d Aceasta să faceți ori de câte ori veți bea, spre pomenirea Mea.”

11:26. Căci de câte ori veți mânca această pâine și veți bea acest pahar, moartea Domnului vestiți până când El va veni.

11:27. Astfel, oricine va mânca pâinea aceasta sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat față de trupul și sângele Domnului.

11:28. Să se cerceteze însă omul pe sine și așa să mănânce din pâine și să bea din pahar.

11:29. Căci cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, osândă își mănâncă și bea, nesocotind trupul Domnului.

11:30. De aceea, mulți dintre voi sunt neputincioși și bolnavi și mulți au murit.

11:31. Căci de ne-am fi judecat noi înșine, nu am mai fi judecați.

11:32. Dar, fiind judecați de Domnul, suntem pedepsiți, ca să nu fim osândiți împreună cu lumea.

^a La versetul 18 se vorbește despre dezbinările dintre corintheni (σχίσματα) ca despre niște lucruri neplăcute și nedorite, iar la versetul 19 se spune că între ei vor apărea chiar și erezii (αἰρέσεις), ceea ce e și mai grav, dar nimic nu este îngăduit de Dumnezeu fără un rost.

^b Cina Domnului, adică Euharistia, nu poate fi „măncată” în izolare, ci doar în comuniune cu întreaga Biserică. Dar deși corinthenii respectau formal principiile de săvârșire și de primire a Euharistiei, nelegiuirile săvârșite de ei cu această ocazie „anula” caracterul sacramental al cinei lor, ea ne mai fiind „Cina Domnului”.

^c Sf. Apostol Pavel vorbește despre instituirea Euharistiei la Cina cea de Taină ca de un fapt despre care a auzit nu de la oameni, ci chiar de la Dumnezeu, transmițându-ne și nouă neschimbat această revelație a sa. Istorisirea se aseamnă foarte mult cu cea din Evanghelia după Luca 22:19-20, dar diferă puțin de cea după Matei 26:26-28 și Marcu 14:22-24.

^d Dacă Vechiul Legământ a fost instituit prin sângele animalelor jertfite, Noul Legământ este instituit chiar prin Sângele lui Hristos.

11:33. De aceea, frații mei, când vă adunați ca să mâncați, așteptați-vă unii pe alții.

11:34. Iar dacă îi este cuiva foame, să mănânce acasă, ca să nu vă adunați spre osândă. Celelalte însă le voi rânduî când voi veni.

CAPITOLUL 12

Despre darurile duhovnicești și despre dreapta lor întrebuințare.

12:1. Iar cât privește darurile duhovnicești nu vreau, fraților, să fiți în necunoștință.

12:2. Știți că, pe când erați păgâni, vă duceați la idolii cei muți, ca și cum erați mânați.^a

12:3. De aceea, vă fac cunoscut că precum nimeni, grăind în Duhul lui Dumnezeu, nu zice: „Anathema fie Iisus!” - tot așa nimeni nu poate să zică: „Domn este Iisus!” - decât în Duhul Sfânt.^b

12:4. Darurile sunt felurite, dar același Duh.

12:5. Și felurite slujiri sunt, dar același Domn.

12:6. Și lucrările sunt felurite, dar este același Dumnezeu, care lucrează toate în toți.

12:7. Și fiecăruia se dă arătarea Duhului spre folos.

12:8. Că unuia i se dă prin Duhul Sfânt cuvânt de înțelepciune, iar altuia, după același Duh, cuvântul cunoștinței.

12:9. Și unuia i se dă întru același Duh credință, iar altuia, darurile vindecărilor, întru același Duh;

12:10. Unuia faceri de minuni, iar altuia proorocie; unuia deosebirea duhurilor, iar altuia felurite limbi^c și altuia tălmăcirea limbilor.

12:11. Și toate acestea le lucrează unul și același Duh, împărțind fiecăruia deosebi, după cum voiește.

12:12. Căci precum trupul unul este, și are mădulare multe, iar toate mădularele trupului, multe fiind, sunt un trup, așa și Hristos.

^a Este vorba de oracolele din Delphi pe care grecii le vizitau și unde avea loc un fenomen asemănător cu cel al glossolaliei la creștini, despre care Sf. Pavel va vorbi mai departe, mai ales în cap. 14 (vezi și notele corespunzătoare).

^b Expresia „*Anathema fie Iisus!*” are aici sensul de hulă sau injurie ce ar putea fi adusă la adresa Mântuitorului de către cei care nu au „Duhul lui Dumnezeu”, iar cealaltă expresie: „*Domn este Iisus!*”, e ca o mărturisire „în Duhul Sfânt” a dumnezeirii Lui, așa cum întâlnim și la Filipeni 2:11. Însuși cuvântul „anathema” e folosit aici doar pentru a scoate în evidență absurditatea unor astfel de hule care ar putea veni (sau poate chiar veneau) din partea celor necredincioși, și nu este vorba despre înțelesul clasic al „anathemei”, așa cum îl întâlnim în cap. 16:22 (vezi și nota corespunzătoare).

^c Este vorba despre harisma glossolaliei ce se manifesta la unii corintheni și despre care Sf. Pavel va trata detaliat în cap. 14, unde se vor da și anumite explicații utile.

12:13. Pentru că într-un Duh ne-am botezat noi toți, ca să fim un singur trup, fie iudei, fie ellini, fie robi, fie liberi, și toți la un Duh ne-am adăpat.

12:14. Căci și trupul nu este un mădular, ci multe.

12:15. Dacă piciorul ar zice: Fiindcă nu sunt mână nu sunt din trup, pentru aceasta nu este el din trup?

12:16. Și urechea dacă ar zice: Fiindcă nu sunt ochi, nu fac parte din trup, - pentru aceasta nu este ea din trup?

12:17. Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul? Și dacă ar fi tot auz, unde ar fi mirosul?

12:18. Dar acum Dumnezeu a pus mădularele, pe fiecare din ele, în trup, cum a voit.

12:19. Dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul?

12:20. Dar acum sunt multe mădulare, însă un singur trup.

12:21. Și nu poate ochiul să zică mâinii: N-am trebuință de tine; sau, iarăși capul să zică picioarelor: N-am trebuință de voi.

12:22. Ci cu mult mai mult mădularele trupului, care par a fi mai slabe, sunt mai trebuincioase.

12:23. Și pe cele ale trupului care ni se par că sunt mai de necinste, pe acelea cu mai multă evlavie le îmbrăcăm; și cele necuviincioase ale noastre au mai multă cuviință.

12:24. Iar cele cuviincioase ale noastre n-au nevoie de acoperământ. Dar Dumnezeu a întocmit astfel trupul, dând mai multă cinste celui căruia îi lipsește,

12:25. Ca să nu fie dezbinare în trup, ci mădularele să se îngrijească deopotrivă unele de altele.

12:26. Și dacă un mădular suferă, toate mădularele suferă împreună; și dacă un mădular este cinstit, toate mădularele se bucură împreună.

12:27. Iar voi sunteți trupul lui Hristos și (fiecare) mădulare în parte.

12:28. Și pe unii i-a pus Dumnezeu, în Biserică: întâi apostoli, al doilea prooroci, al treilea învățători; apoi pe cei ce au darul de a face minuni; apoi darurile vindecărilor, ajutorările, cârmuirile, felurile limbilor.

12:29. Oare toți sunt apostoli? Oare toți sunt prooroci? Oare toți învățători? Oare toți au putere să săvârșească minuni?

12:30. Oare toți au darurile vindecărilor? Oare toți grăiesc în limbi? Oare toți pot să tălmăcească?

12:31. Râvniți însă la darurile cele mai bune. Și vă arăt încă o cale care le întrece pe toate:

CAPITOLUL 13 *Iubirea și bunurile ei.*

13:1. De așa grăi în limbile oamenilor și ale îngerilor, iar iubire ^a nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător.

13:2. Și de așa avea darul proorociei și tainele toate le-aș cunoaște și orice știință, și de așa avea atâta credință încât să mut și munții, iar iubire nu am, nimic nu sunt.

13:3. Și de așa împărți toată avuția mea și de așa da trupul meu ca să fie ars, iar iubire nu am, nimic nu-mi folosește.

13:4. Iubirea îndelung rabdă; iubirea este binevoitoare, iubirea nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește.

13:5. Iubirea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul.

13:6. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr.

13:7. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă.

13:8. Iubirea nu cade niciodată. Cât despre proorocii – se vor desființa; darul limbilor va înceta; știința se va sfârși;

13:9. Pentru că în parte cunoaștem și în parte proorocim.

13:10. Dar când va veni ceea ce e desăvârșit, atunci ceea ce este în parte se va desființa.

13:11. Când eram copil, vorbeam ca un copil, simțeam ca un copil; judecam ca un copil; dar când m-am făcut bărbat, am lepădat cele ale copilului.

13:12. Căci vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci, față către față; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaște pe deplin, precum am fost cunoscut și eu.

^a Substantivul ἀγάπη a fost tradus aici prin “iubire”, și nu prin “dragoste”, cum am găsit în cele mai multe ediții românești. Vedem că DEX-ul stabilește un raport de sinonimie între cele două cuvinte, dar noi trebuie să știm că limba greacă are patru cuvinte diferite, ce exprimă sentimente diferite: ἀγάπη = iubirea spirituală; ἔρως = iubire senzuală, erotism; φιλία = dragoste frățească; στωργή = dragoste sau afecțiune părintească. Aici Sf. Pavel vorbește despre primul și cel mai înalt dintre aceste sentimente. Reieșind că în alte câteva locuri foarte importante din Scriptură (Ioan 3:16; I Ioan 4:8; Matei 22:37-39) ἀγάπη a fost tradus cu „iubire”, și noi am urmat aceeași traducere (mai ales în acest capitol), după cum am observat-o de fapt și la ÎPS Bartolomeu Anania.

13:13. Și acum rămân acestea trei: credința, nădejdea și iubirea. Iar mai mare dintre acestea este iubirea.

CAPITOLUL 14

Darul grăirii în limbi și darul profeției. Cum să fie întrebuințat darul limbilor.

Femeia trebuie să tacă în biserică.

14:1. Căutați iubirea; râvniți cele duhovnicești, dar mai ales ca să proorociți.

14:2. Pentru că cel ce grăiește în limbi^a, nu grăiește oamenilor, ci lui Dumnezeu; și nimeni nu-l înțelege, fiindcă el, în duh, grăiește taine.

14:3. Cel ce proorocește, grăiește oamenilor, spre zidire, îndemn și mângâiere.

14:4. Cel ce grăiește în limbi se zidește pe sine singur, iar cel ce proorocește zidește Biserica.

14:5. Voiesc ca voi toți să grăiți în limbi; dar mai cu seamă să proorociți. Cel ce proorocește e mai mare decât cel ce grăiește în limbi, afară numai dacă tălmăcește, ca Biserica să ia întărire.

14:6. Iar acum, fraților, dacă aș veni la voi, grăind în limbi, de ce folos v-aș fi, dacă nu v-aș grăi – sau în descoperire, sau în cunoștință, sau în proorocie, sau în învățătură?

14:7. Că precum cele neînsuflețite, care dau sunet, fie fluier, fie chitară, de nu vor da sunete deosebite, cum se va cunoaște ce este din fluier, sau ce este din chitară?

^a Expresia λαλεῖν γλώσσαις, întâlnită la diferite forme gramaticale în acest capitol, este denumită tehnic γλωσσολαλία, ceea ce literar poate fi tradus prin „grăire în limbi” (γλῶσσα + λαλέω). De observat că verbul λαλέω, nu e identic cu λέγω – „a vorbi” și pentru a evidenția acest lucru, l-am tradus peste tot cu „a grăi” → „grăire în limbi”, nu „vorbire în limbi”, deși diferența semantică este minoră. Despre „grăirea în limbi” avem și alte texte în Noul Testament (Marcu 16:17; Fapte 2:3-13, 10:44-48) – toate cu referire la harisma specială de a vorbi în limbi străine (ξενόγλωσσία) dată Apostolilor și nu numai, în vederea propovăduirii Evangheliei la popoarele păgâne. Din Epistolă deducem că și unii creștini din Corinth aveau această harismă – lucru nelipsit de logică (cum zic unii), dacă ne gândim la faptul că acest oraș era și port, și capitală de provincie, fiind deci traversat de mulți străini de diferite limbi și națiuni, care trebuiau creștinați. Acești harismatici însă, după cum deducem din context, nu-și manifestau harisma doar cu acest scop misionar („ad extra”), ci și în biserică („ad intra”), ceea ce aducea multă tulburare și neorânduială, fără nici un folos duhovnicesc. Sf. Ap. Pavel critică acest comportament al harismaticilor vorbitori în limbi, cerându-le să vorbească în limba cunoscută de toți și să nu se mândescă cu măreția darurilor, căci acestea trebuie să fie folosite doar spre zidirea Bisericii și nu spre lauda celui care are un dar sau altul.

Observăm din istorie că această harismă nu s-a mai manifestat din secolul I înoace, fiind o rânduială a lui Dumnezeu pentru acele timpuri, și nicidecum o condiție obligatorie pentru dovedirea prezenței harului divin, așa cum consideră secta pentecostală de astăzi. Mai mult decât atât, în sec. XIX s-a dezvoltat ideea că vorbirea în limbi străine de către Apostoli și glossolalia corinthenilor erau două lucruri diferite, cea din urmă fiind o vorbire nearticulată și neînțeleasă, lucru care s-ar deduce din sensurile verbului λαλέω și din alte câteva versete ale cap. 14, care pot fi interpretate în sprijinul acestei ipoteze, menite să justifice aceeași rătăcire pentecostală. Toate comentariile și cercetările asupra textului și fenomenului glossolaliei ne duc însă la ideea că e vorba despre aceeași vorbire în limbi străine pe care au avut-o și Apostolii după Cincizecime și care nu însemna nicidecum un „limbaj extatic” sau unul codificat și neînțeles de nimeni, așa cum consideră pentecostalii, ci o limbă străină precum franceza sau engleza de astăzi.

14:8. Și dacă trâmbița va da sunet nelămurit, cine se va pregăti de război?

14:9. Așa și voi, dacă prin limbă nu veți da cuvânt lesne de înțeles, cum se va înțelege ce ați grăit? Veți fi niște oameni care grăiesc în vânt.^a

14:10. Sunt multe feluri de limbi în lume, dar nici una din ele nu este fără înțelesul ei.

14:11. Deci dacă nu voi ști înțelesul cuvintelor, voi fi barbar pentru cel care grăiește, și cel care grăiește barbar pentru mine.

14:12. Așa și voi, de vreme ce sunteți râvnitori după cele duhovnicești, căutați să prisosiți în ele, spre zidirea Bisericii.

14:13. De aceea, cel ce grăiește în limbi să se roage ca să și tălmăcească.

14:14. Căci, dacă mă rog în limbi, duhul meu se roagă, dar mintea mea este neroditoare.

14:15. Atunci ce voi face? Mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga și cu mintea; voi cânta cu duhul, dar voi cânta și cu mintea.

14:16. Fiindcă dacă vei binecuvânta cu duhul, cum va răspunde omul simplu "Amin" la mulțumirea ta, de vreme ce el nu știe ce zici?

14:17. Căci tu, într-adevăr, mulțumești bine, dar celălalt nu se zidește.

14:18. Mulțumesc Dumnezeuului meu, că (eu) grăiesc în limbi mai mult decât voi toți;

14:19. Dar în Biserică vreau (ca mai bine) să grăiesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț și pe alții, decât zeci de mii de cuvinte într-o limbă străină.

14:20. Fraților, nu fiți copii la minte. Fiți copii când e vorba de răutate. La minte însă, fiți desăvârșiți.

14:21. În Lege este scris: "Voi grăi acestui popor în alte limbi și prin buzele altora, și nici așa nu vor asculta de Mine, zice Domnul".^b

14:22. Așa că grăirea în limbi este semn nu pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși; iar proorocia nu pentru cei necredincioși, ci pentru cei ce cred.

14:23. Deci, dacă s-ar aduna Biserica toată laolaltă și toți ar grăi în limbi și ar intra neștiutori sau necredincioși, nu vor zice, oare, că sunteți nebuni?

^a Expresie populară care înseamnă „a vorbi în zadar”.

^b Cf. Isaia 28:11.

14:24. Iar dacă toți ar prooroci și ar intra vreun necredincios sau vreun neștiutor, el este dovedit de toți, el este judecat de toți;

14:25. Cele ascunse ale inimii lui se învederează, și astfel, căzând cu fața la pământ, se va închina lui Dumnezeu, mărturisind că Dumnezeu este într-adevăr printre voi.

14:26. Ce este deci, fraților? Când vă adunați împreună, fiecare din voi are ceva: unul psalm, altul învățătură, altul descoperire, altul grăire în limbi, altul tălmăcire; dar toate spre zidire să se facă.

14:27. Dacă grăiește cineva în limbi, să fie câte doi, sau cel mult trei și pe rând să grăiască și unul să tălmăcească.

14:28. Iar dacă nu e tălmăcitor, să tacă în biserică și să-și grăiască numai lui și lui Dumnezeu.

14:29. Iar proorocii să vorbească doi sau trei, iar ceilalți să fie cu luare aminte.

14:30. Iar dacă se va descoperi ceva altuia care șade, să tacă cei dintâi.

14:31. Căci puteți să proorociți toți câte unul, ca toți să învețe și toți să se mângâie.

14:32. Și duhurile proorocilor se supun proorocilor.^a

14:33. Pentru că Dumnezeu nu este al neorânduiei, ci al păcii.

14:34. (Vă mai spun) ca în toate Bisericile sfinților, femeile voastre să tacă în biserică, căci lor nu le este îngăduit să vorbească, ci să se supună, precum zice și Legea.^b

14:35. Iar dacă voiesc să învețe ceva, să întrebe acasă pe bărbații lor, căci este rușinos ca femeile să vorbească în biserică.

14:36. Oare de la voi a ieșit cuvântul lui Dumnezeu sau a ajuns numai la voi?

14:37. Dacă i se pare cuiva că este prooroc sau om duhovnicesc, să recunoască că cele ce vă scriu sunt porunci ale Domnului.

14:38. Iar dacă cineva nu vrea să recunoască, nu va fi (nici el) recunoscut.

^a Sf. Pavel le spune celor ce au harisma glossolaliei, că așa precum proorocii pot să-și stăpânească manifestarea harismei lor, tot așa și ei trebuie să facă, nu ca unii ce nu se pot stăpâni de la vorbirea în limbi.

^b După căderea în păcat a protopărinților, Dumnezeu rânduiește femeii să fie supusă bărbatului ei (cf. Facere 3:16), iar Sf. Apostol Pavel, vrând să înlăture o neorânduială a Bisericii din Corinth, folosește această idee pentru a le interzice femeilor să vorbească în biserică. Ca și la cap. 11, problema femeilor e văzută mai ales din perspectivă morală (aducându-se vorba de „rușine”) și nu atât teologică. Deci nu este vorba aici despre o discriminare a femeii și poate nici măcar de o interdicție totală pentru femei de a vorbi în biserică, ci mai degrabă despre diferitele întrebări și curiozități pe care femeile și le manifestau în glas chiar în adunarea credincioșilor (cf. versetul 35). Și astăzi femeile nu predică în Biserică, dar li se permite și chiar sunt îndemnate să participe la cântările și citirile din cadrul slujbelor bisericesti – și aceasta nu doar la mănăstirile de maici, ci și în parohii.

14:39. Așadar, frații mei, râvniți a prooroci și nu opriți să se grăiască în limbi.

14:40. Dar toate să se facă cu cuviință și după rânduială.

CAPITOLUL 15

Învierea Domnului și învierea noastră.

15:1. Vă aduc aminte, fraților, Evanghelia pe care v-am binevestit-o, pe care ați și primit-o, întru care și stați,

15:2. Prin care și sunteți mântuiți, dacă o țineți cu tărie așa cum v-am binevestit-o, căci altfel ați crezut în zadar;

15:3. Căci v-am dat, întâi de toate, ceea ce și eu am primit, că: „Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi;

15:4. Și că a fost îngropat și că a înviat a treia zi, după Scripturi;

15:5. Și că S-a arătat lui Chefa, apoi celor doisprezece”;^a

15:6. În urmă S-a arătat deodată la peste cinci sute de frați, dintre care cei mai mulți trăiesc până astăzi, iar unii au și adormit;

15:7. După aceea S-a arătat lui Iacov, apoi tuturor apostolilor;

15:8. Iar la urma tuturor, ca unui născut înainte de vreme, mi S-a arătat și mie.

15:9. Căci eu sunt cel mai mic dintre apostoli, care nu sunt vrednic să mă numesc apostol, pentru că am prigunit Biserica lui Dumnezeu.

15:10. Dar prin harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt; și harul Lui care este în mine n-a fost în zadar, ci m-am ostenit mai mult decât ei toți. Dar nu eu, ci harul lui Dumnezeu care este cu mine.

15:11. Deci ori eu, ori aceia, așa^b propovăduim și voi așa ați crezut.

15:12. Iar dacă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți, cum zic unii dintre voi că nu este învierea morților?

15:13. Dacă nu este învierea morților, nici Hristos n-a înviat.

15:14. Și dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este și credința voastră.

15:15. Ne aflăm încă și martori mincinoși ai lui Dumnezeu, pentru că am mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat pe Hristos, pe Care nu L-a înviat, dacă deci morții nu înviază.

15:16. Căci dacă morții nu înviază, nici Hristos n-a înviat.

15:17. Iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credința voastră, sunteți încă în păcatele voastre;

^a De la versetul 13b și până la versetul 15 avem o veche mărturisire de credință pe care Sf. Pavel o citează și care era deseori folosită în Biserica primară, ideile fiind preluate și în Simbolul Niceo-Constantinopolitan.

^b Adică așa cum e mărturisirea de credință a întregii Biserici, despre care am menționat mai sus.

15:18. Și atunci și cei ce au adormit în Hristos au pierit.

15:19. Iar dacă nădăjduim în Hristos numai în viața aceasta, suntem mai de plâns decât toți oamenii.

15:20. Dar acum Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți.

15:21. Că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om și învierea morților.

15:22. Căci, precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia.

15:23. Dar fiecare în rândul cetei sale: Hristos începătură^a, apoi cei ai lui Hristos, la venirea Lui,

15:24. După aceea, sfârșitul, când Domnul va preda împărăția lui Dumnezeu și Tatălui, când va desființa orice domnie și orice stăpânire și orice putere.

15:25. Căci El trebuie să împărățească până ce va pune pe toți vrăjmașii Săi sub picioarele Sale.

15:26. Vrajmașul cel din urmă, care va fi nimicit, este moartea.

15:27. "Căci toate le-a supus sub picioarele Lui". Dar când zice: "Că toate I-au fost supuse Lui" - învederat este că afară de Cel care I-a supus Lui toate.

15:28. Iar când toate vor fi supuse Lui, atunci și Fiul însuși Se va supune Celui ce I-a supus Lui toate, ca Dumnezeu să fie toate în toți.

15:29. Fiindcă ce vor face cei care se botează în locul celor morți? Dacă morții nu înviază nicidecum, pentru ce se mai botează în locul lor?

15:30. De ce mai suntem și noi în primejdie în tot ceasul?

15:31. Mor în fiecare zi! V-o spun, fraților, pe lauda pe care o am pentru voi, în Hristos Iisus, Domnul nostru.

15:32. Dacă m-am luptat, ca om, cu fiarele în Efes, care îmi este folosul? Dacă morții nu înviază, să bem și să mâncăm, căci mâine vom muri!

15:33. Nu vă lăsați înșelați. „Tovărășiile rele strică obiceiurile bune.”^b

^a Termenul grecesc ἀπαρχή înseamnă *pârgă* și desemna în VT primul rod din toate (inclusiv băiatul întâi-născut) pe care poporul evreu trebuia să-l jertfească sau să-l închine Domnului în semn de mulțumire, și acesta îi binecuvânta și înmulțea și restul roadei. Aproximativ în același sens Hristos s-a făcut începătură a învierii noastre, aceasta fiind o garanție și a învierii noastre.

^b Aici Sf. Ap. Pavel citează din opera „Thais” a lui Menadros, poet grec din sec. IV în. Hr. Se vede clar că Sf. Pavel era familiarizat cu cultura ellină și nu se sfiște să citeze din autorii păgâni, inclusiv pentru a le arăta corinthenilor că el nu este chiar atât de „neînțelept”, cum îl considerau unii dintre ei.

15:34. Treziți-vă cum se cuvine și nu păcătuiți. Căci unii nu au cunoștință de Dumnezeu; o spun spre rușinea voastră.

15:35. Dar va zice cineva: Cum înviază morții? Și cu ce trup au să vină?

15:36. Nebun ce ești! Tu ce semeni nu dă viață, dacă nu va fi murit.

15:37. Și ceea ce semeni nu este trupul ce va să fie, ci grăunte gol, poate de grâu, sau de altceva din celelalte;

15:38. Iar Dumnezeu îi dă un trup, precum a voit, și fiecărei semințe un trup al său.

15:39. Nu toate trupurile sunt la fel, căci unul este trupul oamenilor și altul este trupul dobitoacelor, și altul este trupul păsărilor, și altul este trupul peștilor.

15:40. Sunt și trupuri cerești și trupuri pământești; dar alta este slava celor cerești și alta a celor pământești.

15:41. Alta este strălucirea soarelui și alta strălucirea lunii și alta strălucirea stelelor. Căci stea de stea se deosebește în strălucire.

15:42. Așa este și învierea morților: Se seamănă (trupul) întru stricăciune, înviază întru nestricăciune;

15:43. Se seamănă întru necinste, înviază întru slavă, se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere;

15:44. Se seamănă trup sufletesc, înviază trup duhovnicesc; căci dacă există trup sufletesc, există și trup duhovnicesc.^a

15:45. Precum și este scris: "Făcutu-s-a omul cel dintâi, Adam, cu suflet viu; iar Adam cel de pe urmă cu duh dătător de viață";^b

15:46. Dar nu este întâi cel duhovnicesc, ci cel sufletesc, apoi cel duhovnicesc.

15:47. Omul cel dintâi este din pământ, pământesc; omul cel de-al doilea este din cer.

15:48. Cum este cel pământesc, așa sunt și cei pământești; și cum este cel ceresc, așa sunt și cei cerești.

15:49. Și după cum am purtat chipul celui pământesc, să purtăm și chipul celui ceresc.

15:50. Aceasta însă zic, fraților: carnea și sângele nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu, nici stricăciunea nu moștenește nestricăciunea.

^a Despre noțiunile „trup sufletesc” și „trup duhovnicesc” vezi comentariul de la 2:14.

^b Trimitere la textul de la Facere 2:7.

15:51. Iată, taină vă spun vouă: Nu toți vom adormi, dar toți ne vom schimba,

15:52. Deodată, într-o clipeală de ochi la trâmbița cea de apoi. Căci trâmbița va suna și morții vor învia nesticăcioși, iar noi ne vom schimba.

15:53. Căci trebuie ca acest trup stricăcios să se îmbrace în nesticăciune și acest (trup) muritor să se îmbrace în nemurire.

15:54. Iar când acest (trup) stricăcios se va îmbrăca în nesticăciune și acest (trup) muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci va fi cuvântul care este scris: "Moartea a fost înghițită de biruință.

15:55. Unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, acul tău (cel veninos)?"^a

15:56. Și acul (cel veninos al) morții este păcatul, iar puterea păcatului este legea.

15:57. Dar să dăm mulțumire lui Dumnezeu, Care ne-a dat biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos!

15:58. Drept aceea, frații mei iubiți, fiți tari, neclintiți, sporind totdeauna în lucrul Domnului, știind că osteneala voastră nu este zadarnică în Domnul.

CAPITOLUL 16

Strângerea de ajutoare pentru frați. Timothei, Apollo, casa lui Ștefanos și închinăciuni.

16:1. Cât despre strângerea de ajutoare pentru sfinți^b, să faceți precum am rânduit pentru Bisericile Galatiei, (adică):

16:2. În ziua întâi a săptămânii^c, fiecare dintre voi să-și pună deoparte, strângând cât poate, ca să nu se facă strângerea abia atunci când voi veni.

^a Aici se citează din Prorocul Osea (13:14). Cuvântul grecesc κέντρον (tradus în edițiile anterioare cu „bold”, iar la Fapte 9:5 – cu „țepușă”), are o varietate largă de sensuri – toate cu referire la un obiect ascuțit și înțepător. Așa cum tâlcuiește Theofilact al Bulgariei, dar și alții, aici Scriptura compară „arma” pe care o folosea moartea împotriva omului cu *coada de scorpion* care, după cum se știe, conține un venin mortal. Sf. Pavel arată că acest venin este păcatul – sens care nu era clar după traducerile de până acum. De aceea am considerat nepotrivit a lăsa cuvântul „bold”, înlocuindu-l cu expresia „ac (veninos)”, pentru a face fraza înțeleasă până la capăt.

^b Sf. Pavel se referă la creștinii din Ierusalim, pentru care trebuia să strângă ajutoare materiale necesare iudeilor convertiți la creștinism și care erau în mare lipsă din cauza persecuției din partea celor din neamul lor. În secolul apostolic apelativul de „sfânt” se referea în general la creștini și nu la înțelesul de astăzi de „sfânt (din calendar)”. Prin Botez și primirea Harului Duhului Sfânt, creștinul este sfințit și închinat (consacrat) lui Dumnezeu, de aceea primii creștini erau numiți „sfinți”, chiar și atunci când creștinii respectivi (așa cum era și cazul cu unii corintheni) nu erau nici pe departe perfecți din punct de vedere moral.

^c Este vorba de ziua de duminică, care la iudei (iar mai apoi și la alte popoare, inclusiv la cele anglofone de astăzi), a fost și este considerată prima zi a săptămânii. Colectele de ajutoare ce se făceau în această zi de duminică erau legate probabil de „frângerea pâinii”, ce avea loc tot duminica (cf. Fapte 20:7). Încă din Ziua Învierii lui Hristos, apoi prima duminică după aceasta (vezi Ioan 20:1 și 20:19), această zi

16:3. Iar când voi veni, pe cei pe care îi veți alege, pe aceia îi voi trimite cu scrisori să ducă darul vostru la Ierusalim.^a

16:4. Și de se va cuveni să merg și eu, vor merge împreună cu mine.

16:5. Ci voi veni la voi, când voi trece prin Macedonia, căci prin Macedonia trec.

16:6. La voi mă voi opri, poate, sau voi și iarna, ca să mă petreceți în călătoria ce voi face.

16:7. Căci nu vreau să vă văd acum numai în treacăt, ci nădăjduiesc să rămân la voi câtăva vreme, dacă va îngădui Domnul.

16:8. Voi rămâne însă în Efes, până la praznicul Cincizecimii.

16:9. Căci mi s-a deschis ușă mare spre lucru mult, dar sunt mulți potrivnici.

16:10. Iar de va veni Timothei, vedeți să fie fără teamă la voi, căci lucrează ca și mine lucrul Domnului.

16:11. Nimeni deci să nu-l disprețuiască; ci să-l petreceți cu pace, ca să vină la mine; că îl aștept cu frații.

16:12. Cât despre fratele Apollo, l-am rugat mult să vină la voi cu frații; totuși nu i-a fost voia să vină acum. Ci va veni când va găsi prilej.

16:13. Privegheați, stați tari în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă.

16:14. Toate ale voastre cu dragoste să se facă.

16:15. Vă îndemn însă, fraților, - știți casa lui Ștefaná, că este pârga Ahaei și că spre slujirea sfinților s-au rânduie pe ei înșiși -

16:16. Ca și voi să vă supuneți unora ca aceștia și oricui lucrează și se ostenește împreună cu ei.

16:17. Mă bucur de venirea lui Ștefaná, a lui Fortunat și a lui Ahaic, pentru că aceștia au împlinit lipsa voastră.

16:18. Și au liniștit duhul meu și al vostru. Prețuiți-i deci pe aceștia.

16:19. Vă îmbrățișează Bisericele Asiei. Vă îmbrățișează mult, în Domnul, Acvila și Priscila, împreună cu Biserica din casa lor.

16:20. Vă îmbrățișează frații toți. Îmbrățișați-vă unii pe alții cu sărutare sfântă.^b

devenise ziua de sărbătoare și de rugăciune a creștinilor, acest lucru accentuându-se mai ales după Cincizecime, care a avut loc tot duminică.

^a Pentru a nu fi învinuit că profită de ajutoarele stânse pentru alții (așa cum a mai fost învinuit, vezi cap. 9), îi îndeamnă să aleagă ei înșiși câțiva oameni care să se ocupe cu aceste colecte și tot ei să le ducă la Ierusalim. Numai dacă vor considera necesar, Apostolul Pavel ar putea să-i însoțească în drumul lor (vers. 4).

^b „Sărutarea sfântă”, numită uneori și „sărutarea păcii” era un gest de salutare larg răspândit atât la iudei, cât și la greco-romani. Creștinii însă iau dat o valoare sacramentală, practicându-o ca gest liturgic menit să exprime comuniunea și dragostea spirituală dintre frați. Inițial gestul acesta era răspândit și la

16:21. Salutarea cu mâna mea, Pavel.^a

16:22. Cel ce nu iubește pe Domnul să fie anáthema^{b!} Marána-thá!^c

16:23. Harul Domnului Iisus Hristos cu voi.

16:24. Iubirea mea cu voi toți, în Hristos Iisus! *Amin.*^d

Notă asupra ediției:

Textul a fost revizuit de noi, și tot nouă ne aparțin notele explicative. Este o încercare făcută de un teolog preocupat, dar în același timp, insuficient de pregătit și specializat pe acest domeniu. Mi-ar plăcea însă ca cel puțin Epistolele Sf. Pavel să le editez în acest fel.

Revizuirea traducerii s-a făcut pe baza Bibliiei Sinodale din 1988, pe care am confruntat-o cu diferite ediții ale textului grecesc, plus o mulțime de alte traduceri mai vechi și mai noi (în diferite limbi, dar și românești). Deci nu este vorba despre o nouă traducere, ci despre o revizuire, pe alocuri destul de evidentă, a unei traduceri mai vechi. La redactarea textului am consultat tâlcuirile patristice ale Epistolei, încercând să redăm sensul pe care l-au înțeles și Sf. Părinți la anumite texte, deși uneori această abordare nu a fost posibilă. N-am neglijat nici studiile și exegeza modernă la diferite texte ale Epistolei.

În text am introdus în mai multe locuri ghilimele. Deși chiar în unele ediții grecești acele citate (sau posibile citate) nu sunt puse între ghilimele, studiile critice și exegetice moderne recomandă acest lucru – și într-adevăr el face textul mai clar.

Urmând ediției 1988, cuvintele de legătură sau cele cerute de context, dar care lipsesc din original, au fost introduse în paranteze.

Mulțumim lui Dumnezeu și-L rugăm să ne ajute și mai departe în asemenea lucrări.

Cu smerenie, ierom. Petru Pruteanu.

mireni (bărbații se sărutau frățește cu bărbații, iar femeile cu femeile), iar acum se limitează doar la clericii slujitori, care-și dau o sărutare simbolică înainte de Crez (la Liturghie).

^a Până aici Apostolul a dictat scribului, iar sfârșitul îl scrie el personal, ca dovadă a autenticității scrisorii (vezi și II Tesaloniceni 3:17). Aceasta de fapt era practica generală a timpului și nu e nici o noutate în acest epilog întâlnit uneori la Sf. Pavel.

^b Cuvântul ἀνάθεμα, întâlnit de mai multe ori în Sfânta Scriptură, nu are sensul de blestem sau condamnare extremă, așa cum înțeleg cei mai mulți, căci după porunca Domnului (vezi „Predica de pe Munte”), nimeni nu are dreptul să blesteme sau să condamne la moarte pe cineva: fie că e vorba de moartea trupului, fie că de cea a sufletului. Biblic și canonic, noțiunea de „anáthema” are în Ortodoxie sensul de excomunicare din Biserică pentru abateri canonice, dar mai ales dogmatice deosebit de grave.

De fapt, inițial acest termen nu avea un înțeles negativ ca cel de astăzi, ci unul pozitiv. Ἀνά-θεμα se referea la o persoană sau un lucru pus de o parte pentru Domnul. Cu timpul, termenul a căpătat un înțeles negativ, dar nu unul extrem, ci din contra, un sens care nu exclude compasiunea și optimismul. Dacă e să extindem în acest înțeles noțiunea de „anathema”, atunci: a da pe cineva anathema înseamnă a-l excomunica din Biserică și a-l da în grija exclusivă a lui Dumnezeu. Deci, atunci când Biserica dă pe cineva „anathema”, Ea nu face altceva decât să îndepărteze pentru totdeauna un mādural mort, pentru că acesta prezintă un pericol pentru unitatea și curăția Bisericii. De asemenea, Biserica refuză să-i împărtășească celui anathemizat Sfintele Taine cele mântuitoare, lăsându-L pe Dumnezeu să facă ce vrea cu acea persoană, fără ca Biserica să-l pomenească măcar la rugăciune și să mijlocească pentru cel anathemizat (ceea ce nu se întâmplă în cazul unei persoane care este excomunicată temporar și nici măcar a unui cleric caterisit).

^c Această expresie aramaică (scrisă în textele vechi fără spațiu între litere), dacă este scrisă așa: תא מרנא și transliterată în grecește așa: μαράνα θά, înseamnă „*Vino, Doamne!*”, având în acest sens un caracter eshatologic foarte pronunțat (vezi și Apocalipsa 22:20). Dacă însă expresia este scrisă așa: מרן אתא și respectiv: μαράν αθά (variantă preferată și de unele traduceri românești), atunci sensul ei este „*Domnul vine!*”. Cei mai mulți exegeți și teologi preferă prima variantă (pe care la transliterarea latină o scriu fie separat, fie prin cratimă sau apostrof).

^d Acest „Amin” nu se găsește în toate manuscrisele biblice și se pare că a fost adăugat mai târziu, de aceea l-am și scris cu italic. Punerea acestui adaos aici s-a făcut, probabil, în virtutea unui obicei mai general practicat mai ales în cult, iar această Epistolă (ca și celelalte sau poate mai mult ca altele) era și este citită destul de des în cult, având deci și un rol liturgic important, nu doar unul didactico-moral.